

KOVA SU KONFLIKTO GRĖSME

Britų Žemuosiuose Rūmuose debatuose dėl britų užsienio politinę situaciją svarbias kalbas pasakė min. pirm. Attlee, užs. reik. min. Bevinas ir opozicijos vadas W. Churchill.

Londonas, X. 23. Atidarydamas Žem. Rūmuose užsienio politikos debatus, užs. reik. ministras E. Bevin pasakė svarbią politinę kalbą.

Savo kalbos pradžioje, Bevinas pabrėžė, kad II karas sukrėtė ir supainiojo visą pasaulį, ir reikia dėti pastangas išvengti naujos katastrofos. Artimuose ir Tolimuose Rytuose iškylusios problemos yra nepaprastai svarbios. Įvairiose valstybėse išaugo nacionalizmas ir tautinis egoizmas, kuris grąsina pasauliui nauju konfliktu. Turime vilties susitarti, pareiškė Bevinas, tačiau jei tai nepavyks, už tai nebus kalta britų vyriausybė. Kai kurių valstybių vedama melaginga propaganda tiksliai griauja bendradarbiavimo pastatą. Kalbama apie britų imperializmą, tačiau paskutiniame kare britų įdėtas indėlis mus neverčia kas penkios minutės patiekti vis naujus įrodymus.

Japonija demilitarizuota, kalbėjo Bevinas, ir D. Britanija nori tik palaikyti taikingus santykius su ja.

Kinijoje gen. Marshall energingai veda sutaukinimo politiką. Jei jam nepasiseks to pasiekti, ne jis bus kaltas.

Indonezijoje britų kariuomenė galutinai apsisėdė š. m. lapkričio mėn. 30 d.

Artimieji Rytai. Egipte esą vidaus nesklandumai neleidžia pakeisti esamą sąjungą su D. Britanija į kitą s-gą.

Persijoje kryžiuojasi kelių valstybių interesai. Britai nori, kad nė viena valstybė nesikištų į Persijos vidaus reikalus savo tarpusavęs varžybose Persijoje.

Dardanelų klausimas buvo aptartas Potsdame. Rusai Dardaneluose nori pastatyti savo tvirtoves, tačiau britai su tuo nesutiks. Britai dės pastangas, kad būtų išsaugotas Turkijos suverenumas. Britai nesutiks, kad Dardanelus kontroliuotų tiksliai Juodosios jūros valstybės. Tą klausimą turi išspręsti visos susinteresuotos valstybės tarptautinėje konferencijoje. Jei liautųsi prieš Turkiją veda-

mas nervų karas, pareiškė Bevinas, visiems būtų geriau.

Graikija pasirinko savo tikrą kelią, tiksliai Bevinas apgailestavo, kad rinkimuose nevisi graikai dalyvavo. Neatitinka tikrovei tvirtinimas, kad Graikijos dabartinis režimas laikosi britų durtuvais. Britų kariuomenė artimu laiku pasitrauks iš Graikijos. Britai nori, kad Graikija sustiprėtų, bet nenori maišytis į jos vidaus reikalus.

Triestas turi būti atviras tarptautinei prekybai. Kai tik bus pasirašyta taikos sutartis su Italija, o Bevinas mano, kad jugoslaviai pakeis savo dabartinį nusistatymą ir ją pasirašys, britai tuojau atitrauks iš ten savo kariuomenę. Jei ji būtų atitraukta dabar, Triestas taptų antru Dancigu.

Paryžiaus konferencija daug prisidėjo prie nuomonių skirtingumo išaiškinimo, tačiau kai kurie spaudos jos darbai nebuvo teisingai atvaizduoti. Taip pat kai kurios valstybės joje vedė savo propagandą ir negynė savo reikalus, bet dėstė idealogines pažiūras.

Dunojaus laivininkystės tarptautinimo turi siekti kiekviena valstybė, jei nori, kad būtų sukurta pastovi taika ir kad ekonominiai atkurtų C. Europos valstybės.

Vokietija yra pagrindinė tarp 4 didžiųjų valstybių susitarimo sąlyga. Vokietijos ekonominė vienybė yra pagrindinė Potsdamo susitarimo sąlyga. Anglija nenori sunakinti Vokietijos pramonės, kuri yra labai reikšminga Europos ūkiui, tačiau Anglija yra suinteresuota, kad Vokietijoje nesukurtų diktatorinis režimas ir kad ji netaptų nauja grėsme pasaulio taikai. Toliau Bevinas pasisakė prieš Saaro krašto priskyrimą Prancūzijai. D. Britanija, kalbėjo Bevinas, neratifikuos susitarimo atiduoti visiems laikams Rytų Vokietijos sritis Lenkijai, nes Lenkija nepajėgs jų apgyvendinti ir ekonominiai išnaudoti. Nenormalus Vokietijos gyvenimas turi baigtis, pabrėžė ministras, ir ilgai negali būti, kad rusai iš Rytų Vokietijos

siųstų maisto produktus į Rusiją, o anglosaksai iš savo resursų remtų Vakarų Vokietijos maitinimą. Jei Potsdamo susitarimas atgyveno, esame pasiruošę padaryti kitą susitarimą.

Baigdamas min. pabrėžė, kad Anglija turi atiduoti savo duoklę pasaulio taikai ir mes nesame tarpininkai tarp TSRS ir JAV. Mes patiekiamo ant stalo savo pasiūlymus ir mes ginsime savo siekius, kol mūsų prestižą paremti mūsų tikslai bus atsiekti.

Konservatorius Botler pareiškė, kad turi būti siekiama ne vien Vokietijos federacijos, bet visos Europos federacijos ir ta idėja pirmiausiai gali būti įgyvendinta ekonominėje srityje. Toliau jis pareiškė, kad visomis priemonėmis turi būti apsaugotas Turkijos suverenumas.

SAUGUMO TARYBA — PROPAGANDOS ĮRANKIS

Londonas, X. 24. Vakar kalbėjo min. pirm. Attlee. Pasaulis laukia svarbių klausimų išsprendimo, pradėjo Attlee. Paryžiuje bent buvo ištempti ir šviesą painūs tarptautiniai klausimai, nors dar yra neaišku, ar vieša, ar slapta diplomatija yra geriau. Paryžiuje pasiektus laimėjimus jis pavadino menkaverčiais palyginant su problemos vienu.

Kalbėdamas apie veto teisę, min. pirm. pabrėžė, kad San Franciske buvo nutarta ją naudotis tiksliai tada, vienai iš 5 didž. valstybių gresia pavojus būti įvelti į ginkluotą konfliktą. Tačiau, kalbėjo Attlee, Saugumo Taryba tapo propagandos įrankiu.

Attlee pareiškė, kad Sovietų S-ga skiriasi nuo D. Britanijos paskiriams individams suteikiamomis laisvėmis. Mes norime, kad viso pasaulio žmonės laisvėje gyventų, nenorime kitiems primesti savo idealijų ir pažiūrų, o to paties pageidaujame ir iš kitų. Sovietų iškelta svetimų kariuomenių laikymo ne buvusiose prieš kraštuose klausimą Attlee pavadino propaganda (Nukelta į 5 psl.)

4 laisvės — pasaulio taikos laidas

JAV prezidentas Trumanas pasakė svarbią kalbą atidarydamas New York JTO plenumo suvažiavimą.

New Yorkas, X. 24. Vakar JAV prez. Trumanas pasakė JTO plenumui inauguracinę kalbą, kurioje tarp kitko pareiškė:

Jau tas faktas, kad šis suvažiavimas vyksta JAV rodo, kad JAV galutinai atsisakė izoliacionistinės politikos. Pasaulio taika yra pagrįsta keturios laisvėmis: žodžio, tikėjimo laisve, laisve nuo bado ir baimės. Šios laisvės neturi visas pasaulis, nes yra nuolatinė naujo karo baimė. Visi girdime nuolatos kalbant apie karą, tačiau jo nenori nei JAV, nei jokia kita valstybė.

Skirtingų filosofijų ir doktrinų sukurti nuomonijų skirtumai turi būti nugalėti, nes kitaip yra neišvengiamas ginkluotas konfliktas. Vienos valstybės pažiūros negali būti primestos kitai valstybei prieš jos valią. Pasaulio taikai yra esminis dalykas žodžio laisvės.

Veto teisė nė viena valstybei nelaiduoja saugumo. Taip pat turi būti pasiektas susitarimas dviem pasaulio taikos suorganizavimui būtinais klausimais: a) atominės energijos kontrolės ir b) panaikinimo kitų masinių griaujančių ginklų.

JAV garantavo laisvę tėvų nesutekusiems asmenims ir JAV visiškai parems JTO pastangas sukurti kitą organizaciją vietoj UNRRA tiems asmenims globoti ir pasirūpinti jų ateitimi.

Istorija JAV padarė stipriausią pasaulio valstybę ir mes pasiimame sau tą didelę atsakomybę, kokią mums uždėdama kuriant pasaulio taiką. Ir mes sieksime sukurti pastovią pasaulio taiką.

SOVIETAIS IŠVEŽA VOKIETIUS SPECIALISTUS

Berlynas, X. 24. Sovietų kariniai organai davė įsakymą pasirušti per kelias valandas išvykti į Sovietų S-gą Berlyno sovietų sektoriaus vokiečiams specialistams. Tokius paraginimus gavo mechanikai, radijo, optikos, precizinių mašinų specialistai, raketinių šovinių dalių darbininkai ir kt. Jiems buvo pranešta, kad jie vyks 5 metams darbams į Maskvą ar Odesą ir pasiūlyta pasirašyti savanorišką pasisūlymą. Jiems buvo pažadėta leisti pasiimti savo šeimas ir baldus.

Darbininkų profesinės sąjungos vadovybė su protestu kreipėsi į karinius sovietų organus, bet be sėkmės.

STALINAS NIEKUR NEVAŽIUOS

New Yorkas, X. 23. Per pasikalbėjimą su spaudos atstovais, Molotovas pavadino absurdiška kai kurių laikraščių paskelbtą žinią apie tariamą Stalino atvykimą į JAV.

Ged. Galvanauskas.

KALBOS IR TIKROVĖ

KALBŲ INFLIACIJA

Kiek ankstčiau per 18 dienų valstybių vyrai pasakė penkias kalbas, paskelbė penkias sensacijas. Tos kalbos rodo, kad užsienio politikoje yra kažkas netvarkoje. Tikrovė toms kalboms yra atšaki. Visa tai primena 1939 m., kai diktatoriai visa jėga šaukė: „Mes norime taikos“. Bet tuo pat metu buvo juntama, kad už tų žodžių slypi kažkas baisaus, pavojingo ir nepaprasto. Anuomet kalbomis lyg norėta pridengti tą nuogą tikrovę, kuri minutėmis artino antrąjį kontinentinį karą. Puikūs pareiškimai nesudarė ritmo su tikrovės eiga, nuolatiniais konfliktais, kurių ypač gausu rytiniame pasaulyje. O tuo metu JAV vis aiškiau prabyla, ir ne vien žodžiais, bet ir faktais. Karinių pajėgų stiprinimas Viduržemio jūros rytinėje dalyje, karas Kinijoje byloja aiškiau už valstybės vyrus, kurių žodžiai greitai nuaidi, nepakeičiant įteptimo, šiandieną sukausiūso pasaulį paliaubų netikrumu.

Tarp 1939 m. ir dabarties esama tik to skirtumo, kad žodinė dvikova anuomet nebuvo pasiekusi dabartinio aštrumo. Byrnes Stutgarte pasakė kalboje aiškiai pasisakė už Vokietijos centrinę vyriausybę. Vėlesnėje kalboje amerikiečių klube Paryžiuje jis nurodė, kad Lenkijos vakarinės sienos nėra galutinai nustatytos, Molotovas atsikerta, esą, Oderio — Neisės siena turi likti.

H. Wallace, buvęs prekybos ministeris, siekdamas JAV ir STRS santarvės, pašalinamas iš ministerių kabineto. Eden tik kitais žodžiais išreiškia tą pačią mintį, kurią paskelbė Wallace: „Su Sovietais mes norime bendrauti taikos ir karo metu“. Siedu pirmtakūnai palengvino Stalinui pasisakyti, kad kapitalistinis ir sovietinis pasauliai gali sugyventi, o karo pavojaus tuo tarpu nesą. Šie pareiškimai nė kiek neatvėsinio politinio įkarščio, kuris dabar siaučia. Gal būt, jie tik paskatino W. Churchillį tarti žodžius: „We must begin now“ — turime tuoj organizuoti Europos sąjungą, kuriai turi pirmauti Prancūzija ir Vokietija — neseniai buvę mirtini priešai. Rodytusi, tie Vokietijai pasakyti žodžiai nesiderina su pasakytais Fultone, bet juos patvirtino Byrnes, kuris kuo veikliausiai siekia politiškai ir ūkiškai vieningos Vokietijos. Abu siekia to paties tikslo — sudaryti iš-kankintoje Europoje atsparą prieš sovietinį antplūdį, kuris tik laikinai sustojęs prie Elbės.

Tas polėkis vėl atsidauria į sovietinį kološą. Europos sąjunga ir net suvienyta Vokie-

tija neįgyvendinama, nes rytų ir vakarų pasauliai turi skirtingus tikslus. Rytai siekia žemės rutulyje sukurti vieną bolševistinę valstybę, o vakarai atstovauja demokratinėi minčiai ir norui vis labiau ūkiškai įsigalėti.

Gen. Smuts, Pietų Afrikos sąjungos min. pirmininkas, Belgijos parlamente pasakė kalboje neimamo ideologijų skirtumo: „Mano nuomone, per daug rimtai yra vertinamas ideologinis skirtumas, kuris Vakarų Europą dabar suskaido į dvi stovyklas. Visa tai yra pereinančios reiškinys ir vieną dieną priklausys praeičiai. Aš netikiu tuo grioviu, kuris Europą dalintų į vakarinę ir rytinę.“ Spalio 12 dieną pasakytais žodžiais Smuts lyg nenorėtų tikėti dabartinius veiksmus. „Visa tai laikykime jo pastabumo reikalu.“

TVIRTAS BYRNES ŽODIS

Spalio 18 d., ką tik po pasitarimo su prez. Trumanu, Byrnes per radiją prabyla į pasaulį. Jis šiandieną yra svarbiausias JAV viešosios nuomonės reiškęjas, todėl išdėmėkime jo žodžių prasmę, nors ji kai kur reikalinga paaiškinimo.

„Būdami realistai, taria Byrnes, mes negalime galvoti, kad galima sukurti pastovią taiką, kai dar karas siaučia, o tautoms nesudarytos sąlygos normaliai, taikingai gyventi.“

Kelias į taiką erkščiausias klotas. Iki šio meto juo eja svyruojant, kalbant apie gerą valią, kurios mažiausia parodėta. Paryžiuje daugiau buvo priekaištauta, kaip stengtasi susitarti. Du sparnai, du bedugnės skiriami kalnai mažiausia suartėjo. Molotovas, be eilės politinių priekaištų, nekartą prikišo, jog JAV iš praėjusio karo pralobė, o dabar, vedamos dolerinę politiką, nori primesti pasauliui ūkišką diktatūrą. Į šias kalbas JAV teliko atsakyti veiksmais ir pareikalauti atsisteiti 11 mlrd. dolerių paskola. Ūkiškas imperializmas yra galimas, kai yra politinis saugumas. Tokio saugumo dabar ypač pasigendama. Jam sukurti reikia nuolaidų, kurių JAV nenori daryti. Pasak Byrnes, dvi šalys gali susitarti, kai viena jų daro nuolaidas. „JAV dabar mažiausia dės pastangų tokias nuolaidas daryti“. Kitais žodžiais, JAV jau yra apsisprendusios Sovietus spausti, kad palaužtų „veto teisę ir kitas jėgos priemones, pažeidžiančias kitų valstybių teises“. Štai Byrnes kalba apie gerą valią, teisingumą, kurių dabar pasaulis taip pasigenda. Ir priduria: „Karas neišvengiamas, jei kuri Valstybė negerbs kitų tautų teisių“. Rodosi, kad dabartis yra apsti įrodymų, kad kitų tautų tei-

sės ne tik negerbiamos, bet ir pačios tautos negailestingai naikinamos. Prie tų tautų, nelaimėi, priskirtina ir lietuvių tauta, dabar einanti kryžiaus keliu.

IR VĖL PABALTIJIS

„Mes apgailestaujame, kad Sovietai kalba apie apsupimą. Juk ir pats Stalinas pasisakė, o mes neturime pagrindo jam nepritarti, kad Sovietai nėra apsupti. Karo metu Sovietai paėmė į rankas kontroliuoti Pabaltijo valstybes. Lenkijos ir Suomijos sienos nustatytos palankiai Sovietams. Karaliaučius, Besarabija, Bukovina ir ukrainiečių apgyventos sritys priskirtos prie TSRS. Ramiajame vandenynė jie pasiėmė Kurilų salas, Portartūrą, Sachaliną. Taigi Maskva nėra nieko neįėjusi.“

Byrnes daro šią išvadą: „Galima tikrai pasakyti, kad Sovietų ir JAV simpatijos ir sutarimas iš valstybių vyrų

III KARAS VYKS ŠIAURĖS POLIUJE?

Prieš keliolika dienų amerikiečių skraidanti oro tvirtovė „PACUSAN Dremboat“ nenusileisdama per 40 valandų kelionę nuskrido iš Honolulu (Havajų salose) į Kairą Egipte per Šiaurės polių. Jos kelionės tikslas nebuvo pasiekti ilgo skridimo rekordą, nes ta pati oro tvirtovė be nusileidimo nuskrido iš Japonijos į Vašingtoną, atlikdama kelis tūkstančių kilometrų ilgesnį kelią. Jos pirmasis tikslas buvo ištirti Šiaurės poliaus atmosferines ir kitas sąlygas, nustatyti kaip poliaus magnetiniai laukai veikia moderniuosius aviacijos instrumentus ir t.t.

Jau prieš kiek laiko amerikiečių spaudoj reiškiavsi būks-tavimai, kad JAV pramontės centrai prieš aviacijos gali būti realiai puolami per šiaurės polių. Čia reikia prisiminti nuolatinis sovietų aviacijos bandymus Antarktinės srityse. Šie bandymai dar buvo pradėti žymiai anksčiau prieš garsų sovietų lėktuvų skridimą dar prieš karą per Šiaurės ašigalį nenusileidžiant iš Maskvos į San Francisco.

Alaskoj nuolatos manevruoja įvairių ginklo rūšių amerikiečių kariuomenė. Jau septyni mėnesiai kaip tenai ta kariuomenė tiria poliarinio karo sąlygas ir jam pratina. Ten daromi kieti bandymai su žmonėmis, medžiagomis ir ginklais. Paršutininkai šoka iš didelio aukščio, kur šaltis toks smokus, kad jų parašiotai tuojau apledėja. Specialiose uniformose pėstininkai atlieka ilgus forsuočius žygius. Motorai ir automatiniai ginklai turi veikti baisiame šaltyje, o lėktuvai turi nusileisti ledo aikštėse.

reikalauja milžiniškų pastangų. Deja šios pastangos iki šio meto yra bergždžios. Gal būt, neveltui persai jam mintis: „Mane labiau vargina ne atskirų sutarčių kai kurių straipsnių aptarimas, bet nuolat net didėjantis įtempimas su Sovietais“.

Cia savaimė išplaukia išvada: „Neišvengiamo karo mintis Europoje užgnaužia bet kurį ūkišką atkūtimą. Tai mintis, kuri yra dirbtinio įtempimo priežastis valstybėse ir tarp valstybių“.

Dirbtinio įtempimo? Rodos, anglosaksai turėjo įsitikinti, kad tai nėra dirbtinis įtempimas, o kad tai yra dviejų galybių rungtyniavimas įsigalėti pasaulyje. Kai Vašingtonas pradeda Maskvą spausti, ji svyrudama daro laikines nuolaidas. Bet ir amerikiečiai turėjo puikią progą įsitikinti, kad tos nuolaidos nenuolatinės. Paliaubų metu taikingos viltys palūžta, nes jos nepajėgios įgyvendinti pasaulinę santarvę. Ir bangos tų kalbų, kurios neatitinka tikrovės vieną gražią dieną gali būti Marso nusmelktos, kaip tai buvo 1939 m. rugsėjo 1 d.

Per ašigalį skrendanti oro tvirtovė nuolatos palaikė ryšį su ta manevruojančia kariuomene ir davė jai įvairius nurodymus.

Tačiau amerikiečių kariniai sluoksniai pambrėžia, kad amerikiečių kariuomenės poliariniai manevrai neturi tikslą šiose srityse vesti karą. Jos tikslas tiksliai įsigyti reikiamo patyrimo atremti puolimą, tam paruošti kariuomenę šaltose ašigalių srityse, nes tik dėl nepasiruošimo 1941 m. ir 1942 m. sovietų kariuomenė vokiečių pergalingas armijas ne tiksliai sulaukė, bet ir jas atmušė.

Dėl tų pačių priežasčių stovi amerikiečių okupacinė kariuomenė ir Islandijoje. Jeigu amerikiečių generolas Arnold ašigalį laiko būsimųjų karo veiksmų koncentruotu tašku, bent taip atrodo strateginių požiūriu, pagal kurį geografinė erdvė dalinama militarinio požiūriu, o tatau pastebi ir pats gen. Arnold. Islandija guli kelyje į ašigalį ir dėl to ši tvirtovė yra nepaprastai svarbi.

Aukščiausiam Islandijos glečeryje amerikiečiai įrengė stiprią sadijo stotį, kurios igula tiksliai radijo bangomis turi susisiekti su likusiu pasauliu ir ji yra aprūpinama tiksliai iš oro parašiotais nuleidžiamu maistu ir reikmenimis. Amerikiečiai yra į savo rankas paėmę visos salos ūkį ir susisiekimą. Šiandien Islandija yra moderniausia pasaulyje respublika, aprūpinta paskutiniaisiais techniniais įrengimais. Islandiečiai, kurie nėra komunistai, o jų yra labai nedaug, kalba apie

(Nukelta į 5 psl.)

SPORTO APŽVALGA

SPORTO ŠVENTĖ NÜRTINGENE

KARŠTOS KREPŠINIO IR TINKLINIO KOVOS — MUENCHENO GINTARAS BAIGMĖJE
NUGALĖJO DILLINGENO SK, BET NIEKO NEPEŠĖ PRIEŠ REPREZENTACINĘ

Atžymint UNRRA metines, be kitų parengimų, Nuertingeno stovykloje buvo surengti didesnio masto krepšinio ir tinklinio turnyrai. Be eilės vietos ir aplinkinių vietovių komandų, dalyvavo reprezentacinė krepšinio komanda Šarūnas, Muencheno Gintaras, Tuebingeno akademinis sporto klubas Vytis ir Dillingeno SK.

Didįjį dėmesį patraukė vyrų krepšinio turnyras. Gana menkoj aikštelėj svečiams rungtyniauti nebuvo lengva ir tai iš žaidėjų pareikalavo padidintos energijos ir ryžtingumo, ir ne vien dėl priešininkų sugebėjimų, bet ir nugalint gamtines kliūtis. Dėl lietaus, baigminės rungtynės teko perkelti į salę. Buvo pasinaudota Oberlenningo pagalba ir rungtynės teko prarasti tenkytėse patalpose.

Nuertingeno apygardoj krepšinio komandų yra gausu ir tarpusavy nepatingima rungtyniauti. Betgi iki šiol nebuvo progos išbandyti savo pajėgumą prieš mūsų stipriausias komandas. Dabar paaiškėjo, kad, nežiūrint didžiųjų pastangų, prieš akis dar didelis ir platus kelias pažangon. Vienas iš ryškiųjų Nuertingeno ir aplinkinių komandų bruožų yra per didelis ir neatsakingas uolumas mėtyti iš kiekvienos kad ir nedėkingos padėties. Kartkartėmis lysdavo ir vienas kitas toks metimas (net keletas iš eilės), bet paprastai tai būdavo paprastas ir pigus kamuolio atidavimas. Daugiau dėmesio kreiptina ir į dengimą. Šiaip medžiaga labai gera ir po didelio darbo, reikia tikėtis, bus visai kitoki ir pasiekimai.

Užskaičius Tuebingeno Vyčiai be žaidimo pergalę prieš Neuffeno Grandį (Grandis nebuvo pilnos sudėties ir pasiskolino vieną žaidiką iš Tuebingeno pagrindinio penketuko), pirmąsias turnyro rungtynes žaidė Muencheno Gintaras ir Oberlenningo Gintaras. Pirmą kėlinį Oberlenningo vyrai sužaidė labai atsidėję, rūpestingai dengė ir paleido keletą vykusių metimų. Muencheniečiams sunkiai ėjo šį apsiprasti su aikšte, krepšiais ir pirmą kėlinį jie turėjo supasuoti 9—14. Po pertraukos svečiai parodė savo tikrąjį veidą ir pasekmė netruko paimti kitą kryptį. Rungtynės baigėsi įtikinančia Muencheno pergale 44—23. Taškai: Muencheno Gintaras — Grybauskas 24, Bandžius 7, Gružauskas 6, Ginčiauskas 3, Bulionis 2, Beržanskis 2; Oberlenningo Gintaras — Likanderis 7, Brazauskas 6, Traška 5, Pilkauskas 3, Nainys 2.

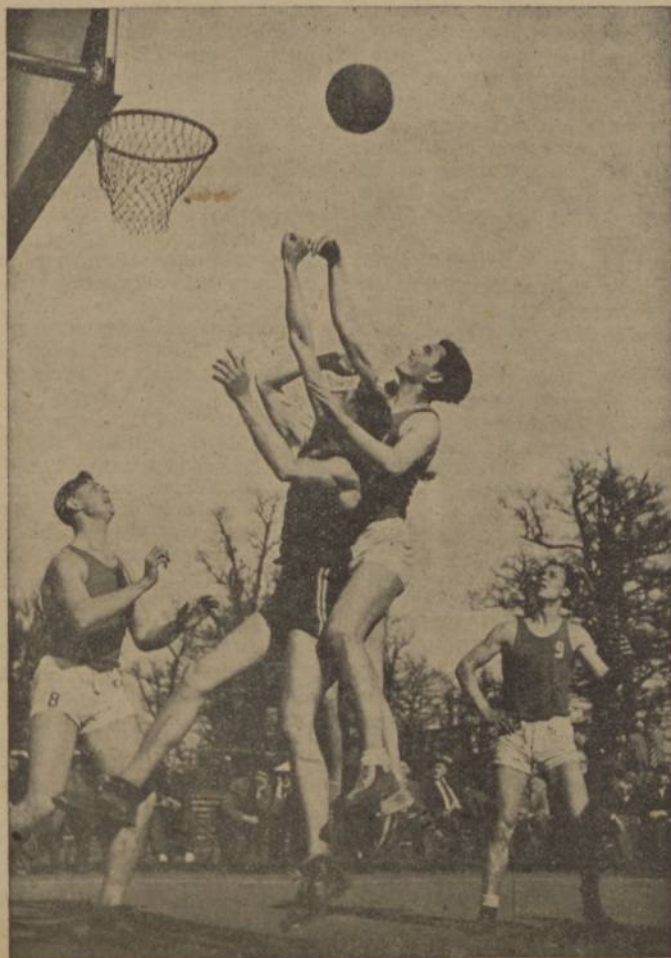
Toliau Kirchheimo Tauras po vidutinės kovos laimėjo prieš Weilheimo Viltį 33—23 (20—11). Kirchheimo buvo geresni metikai (Striukas ir V. Genys), kurie ir padarė veik visus taškus. Taškai: Kirchheimo Tauras — Striukas 15, V. Genys 14, Pakaniškis 3, Racevičius 1; Weilheimo Viltis — Veteikis 8, Norkus 6, Firinauskas 4, Marčiulionis 3, Paplauskas 2.

Dillingeno SK, kaip daugiau pratęs žaisti atvirame ore, iš karto sugriebė iniciatyvą ir nugalėjo Nuertingeno Šarūną aukšta pasekme 67—19 (33—7). Dillingeno SK komanda dabar yra sustiprėjusi, savo tarpe turi buv. Eichstaetto žaidiką Kikilą ir sėkmingai kovoja dėl pirmaujančios padėties. Taškai: Dillingeno SK — Kurauskas 18, Brinkmanas 18, Anaitis 13, Kikilas 8, Stankus 6, Radavičius 4; Nuertingeno Šarūnas — Jauniškis 6, Ruzgas 5, Mačiulis 2, Čižauskas 2, Kriaučiūnas 2, Sarpalius 2.

Pusiaubaigmėj turėjo žaisti Muencheno Gintaras — Tuebingeno Vytis ir Dillingeno SK — Kirchheimo Tauras. Kirchheimo Tauras pergalę atidavė be kovos ir taip liko tik vienas pusiaubaigminis žaidimas.

Šį kartą Muencheno Gintaras prieš Tuebingeno Vytį sukovėjo kaip jo užimamoji padėtis įpareigoja ir efektingai laimėjo 45—30 (17—8). Tuebingeniečiai išėjo į aikštę apsnūdę ir ilgai vertėsi eksperimentiniais keitimais, kol paskutiniąsias dešimt minučių surado patys save ir pradėjo ryžtingai kovoti už kiekvieną kamuolį. Bet buvo jau per vėlu — Muenchenas per toli atsiplėšęs, kad būtų galima pagalvoti apie prisivijimą. Gražiausią rungtynių metimą padarė Dargis (bent toks Tuebingenui pasiguodimas). Iš Muencheno nuostabių metimų padarė Grybauskas ir Beržanskis. Taškai: Muencheno Gintaras — Grybauskas 13, Beržanskis 10, Ginčiauskas 8, Bandžius 8, Gružauskas 6.

(Keliama į 4 psl.)

Neužmiršamos krepšinio akimirkos

Futbolas Lietuvoj

Prieš dvi savaites Kaune žaidė Panevėžio Lokomotyvas su Kauno Lokomotyvu. Rungtynių rezultatas 1—1. Tuo būdu Panevėžio Lokomotyvui teko antroji vieta futbolo pirmenybėse. Trečia vieta greičiausiai teks Kauno Spartakui, o ketvirta — Kauno Lokomotyvui. Šiemetinis meisteris yra Vilniaus Žalgiris, dabar, kaip nugalėjęs Pabaltijo ir Baltgudijos komandas, žaidžias Maskvos STRS pirmenybėse.

DVIGUBA WIESBADENO LITUANICOS PERGALĖ PRIEŠ SCHEINFELDO VYTI

Wiesbaden. Spalio 13 d. Wiesbadeno stovykloje įvyko krepšinio ir futbolo rungtynės tarp vietinės Litanicos ir Scheinfeldo Vyties. Abejos rungtynės davė laimėjamą wiesbadeniečiams. Krepšinyje Litanicai pradžioje metimai nevyko ir pirmą kėlinį vedė Vytis 10—7. Antro kėlinio pradžioje taip pat aiškiai vyraavo Vytis, tačiau į pabaigą Litanicai susiėmė, paskutinėse minutėse pasekmė persirito 22—21 Litanicos naudai, ir tuo rungtynės buvo baigtos. Komandose žaidė ir taškų pelnė: Litanica — Miškinis K. 9, Landsbergis I. 8, Labanauskas 5, Miškinis V. 0, Simonaitis 0, Blankus 0, Bagdžiūnas 0; Vytis — Merūnas 7, Jakubaitis 6, Paukštys 4, Vareika 3, Mikšys 1.

Futbolo rungtynės pradžioje pergalę žadėjo svečiams, nors pirmas kėlinys ir buvo baigtas lygiomis 1—1. Įvarčiai pasikeitė Kalašinskis (Vytis) ir Bytautas (Litanica). Antrame kėlinyje wiesbadeniečiai pradėjo ryžtingiau kovoti ir pasiekė dar du įvarčius, kurių autoriai — Sabaliauskas ir Gražys. Tuo būdu rungtynės 3—1 laimėjo Litanica.

MUENCHENO GINTARAS — UNRRA 5 DISTRICTO NUGALĖTOJAS

Muenchenas. Neseniai baigėsi UNRRA 5—to Districto krepšinio pirmenybės, kurių nugalėtoju išėjo Muencheno Gintaras, finalinėse rungtynėse įveikęs Taurą 63—31 (32—5). Visi Gintaro žaidikai apdovanoti medaliais. Antroji vieta teko Taurui, trečioji — Ingolstadto krepšininkams.

Moterų grupėje nugalėtoju tapo UNRRA Team 108 studentės, antroji vietoj liko Augsburgio latvės.

Tinklinio nugalėtojas vyrų grupėje — Schleisheimo Rus, II — ukrainiečių studentų USK. Moterų grupėje laimėjimas teko Memmingeno tinklininkėms, II — Muencheno UNRRA Team 108 studentėms.

Prancūzų plaukikai pagerino 3 × 100 m įvairaus plaukymo pasaulio rekordą iki 3.12,3. Laikai: nugara G. Vallerey 1.06,0, krūtine Nakache 1.09,5, laisvu stilium Jany 56,8.

NÜRTINGENO VARŽYBOS

(Atkelta iš 3 psl.)

Tuebingeno Vytis — Ošlapas I 8, Dargis 7, Saladžius II 6, Petrauskas 3, Ošlapas II 2, Alinskas 2, Čerkeliūnas 2.

Baigminės rungtynės tarp Muencheno Gintaro ir Dillingeno SK davė įdomią ir įvairiaspalvę dvikovę tarp dviejų didžiųjų. Abi komandos pademonstravo visus savo sugebėjimus ir rungtynės buvo gero lygio. Muenchenas laimėjo 44—34 (24—16). Taigi, tokiu pat skirtumu, kaip ir Scheinfelde. Pradžioje Gintaras vedė 3—0, bet netrukus pasekmė 5—5 ir pirmosios dešimt minučių duoda 7—7. Panašus vaizdas ir toliau. Pasekmė lygi: 9—9, 11—11, 14—14 ir tik tada Gintaras spusteli ir jau negrįžtamai atsiplėšia. Antro kėlinio vidury Dillingeno SK dar kartą bando ir prisiveja iki 32—34. Deja, paskutinis žingsnis nepavyksta, ir Gintaras vėl padėties viešpats. Taškai: **Muencheno Gintaras** — Gružauskas 11, Bandžius 11, Grybauskas 10, Beržanskis 6, Ginčias 4; **Dillingeno SK** — Kurauskas 15, Radavičius 10, Brinkmanas 6, Anaitis 3.

Ir tada atėjo laikas pamatyti ir reprezentacinės mūsų krepšinio komandos žaidimą. Jos priešininku buvo Muencheno Gintaras. Tai buvo antrosios baigminės rungtynės, vertas turnyro užbaigimas. Reprezentantai buvo atvykę tik penkiese ir iš pradžių neatrodė, kad jiems taip lengvai seksis aptramuoti pasiryžėlius iš Muencheno. Kai kas jau buvo belaukias staigmenos, bet tai buvo tik nesupratimas. Reprezentacinė liko reprezentacine ir parodė tokių metimų, prieš kuriuos turėjo nušėliuoti kad ir didžiausias žemaičių atkaklumas. Žaidimui kiek kliudė vienodos spalvos megztinukai ir žaidikai jautėsi truputį suvaržyti. Pasitaisydavę, kad ir vienas kitas padavimas būdavo geruoju atiduodamas priešininkui į rankas. Šiaip kova buvo įspūdinga. Reprezentacinė gynėsi puikiai ir Gintarui prie priešininkų krepšio sukombinuoti nebuvo lengva. Užtat į pabaigą žemaičiai suspindėjo tolimais metimais (Ginčias — 8, ir skirtumai pavyko šiek tiek aplopyti. Taškai: **reprezentacinė** — Norkus II 22, Bagdonas 11, Norkus I 8, Mackevičius 5, Andrulis II 3; **Muencheno Gintaras** — Gružauskas 10, Ginčias 8, Grybauskas 2, Beržanskis 2, Gružauskas įmetė 6 baudas.

Be šių turnyrinių rungtynių, reprezentacinė Šarūno komanda sėkmingai turėjo rungtynes prieš kombinuotą Nuertingeno apygardos rinktinę. Šarūnas be vargo laimėjo 63—17 (27—7). Taškai: **reprezentacinė** — Bagdonas 24, Norkus II 18, Andrulis II 9, Norkus I 8, Mackevičius 2; **Nuertingeno rinktinė** — Genys II 6, Brazauskas 5, Ruzgas 4, Genys I 2. Kitose draugiškose rungtynėse Neuffeno Grandis, pasitalkinusi Saladžių II, laimėjo prieš Tuebingeno Vytį 25—23 (16—12). Neuffeno komandos didieji varikliai buvo broliai Saladžiai. Tuebingenui nevyko mėtyti, be to, komanda sužaidė atmetai ir be energijos. Taškai: **Neuffeno Grandis** — Saladžius II 9, Saladžius I 7, Pročiūnas 6, Bubelis 3; **Tuebingeno Vytis** — Ošlapas II 7, Dargis 5, Alinskas 5, Ponešis 3, Čerkeliūnas 1, Petrauskas 1, Ošlapas I 1.

TINKLINIO TURNYRAS

Tinklinio turnyre Dillingeno SK lengvai nugalėjo Unterlenningo ukrainiečius 2—0 (15—2, 15—5), toliau Kirchheimo latvių YMCA be žaidimo laimėjo prieš Neuffeno Grandį ir Nuertingeno Šarūnui taip pat be žaidimo užskaityta pergalė prieš Weilheimo Viltį. Tikrose rungtynėse Nuertingeno Šarūnas laimėjo prieš Kirchheimo latvių YMCA 2—0 (16—14, 15—6). Buvo žaidžiama įmirkusioj aikštelėj ir teko griebtis įvairių atsargumo priemonių. Apie padoresnį žaidimą buvo sunku pagalvoti. Tas pats vaizdas ir per baigmines rungtynes Dillingeno SK — Nuertingeno Šarūnas. Dillingeno SK buvo brandesnė komanda ir laimėjo 2—0 (15—9, 15—12). Nuertingeniečiai labai spyrėsi ir sukovojo gerai. Tikslaus abiejų komandų pajėgumo šios rungtynės negalėjo parodyti, nes buvo per daug nedėkingos gamtinės sąlygos. Šiaip ar taip, atrodo, kad Dillingeno SK yra stipresnis vienetas su didesniu patyrimu ir įtikinančiais kirtimais. Dillingeno SK atstovavo: Radavičius, Zulpas, Kikilas, Birgilas, Karaša, Paškevičius.

Moteryų gr. pasitenkinta tik vieneriomis rungtynėmis, kur Nuertingeno gimnazija laimėjo prieš Neuffeno Grandį 2—1 (9—15, 15—2, 15—4). Reikia palinkėti, kad moterys ir toliau ir gausiau domėtusi tinkliniu. Nuertingeno ir Neuffeno mergaitės čia duoda gražų pavyzdį.

Paliečiant organizacinę pusę, atrodo, kad iš viso į ją buvo pažiūrėta atmetai ir turnyrai dėl to nukentėjo.

K. K.

BEISBOLAS GASDINA SOVIETUS

Sovietų atstovai kontrolinėje komisijoje užprotestavo prieš JAV armijos vykdomą sporto programą. Pagal ją vokiečių vaikai ir jaunuoliai lavinami beisbolo, futbolo ir kitose sporto šakose. Sovietai tvirtina, kad tai pažeidžia sąjungininkų taisykles sporto organizavimo srityje ir kad į tai iš dalies gali būti žiūrima, kaip į beveik karinę mankštą. Amerikiečių atstovai šiuos sovietų protestus atmetė. Jį parėmė britų ir prancūzų atstovai.

SPORTAS MEMMINGENE

Memmingenas. Praeitą savaitę Memmingene įvyko keletas rungtynės. Stovyklos lietuvių krepšinio rinktinė laimėjo prieš gimnazijos krepšininkus 28—26 (11—16). Susitikimas su vietos latvių krepšinio rinktinė davė laimėjimą mūsų krepšininkams 44—23 (15—9). Taškus lietuvių komandai pelnė: Bedrčickas 14, Juškus 10, Kondratas 9, Kapcekas 6, Palavikas 3, Ažuolas 2; latviams — Fricsons 7, Denisovs 6, Beržins ir Upmanis po 4, Kleišė 2.

Spalio 20 d. Memmingene viešėjo Augsburgio lietuvių gimnazijos sportininkai. Svečiai žaidė stalo tenisą ir krepšinį su Airporto lietuvių gimnazija. Stalo tenisą laimėjo augsburgiškai 5—1, gi krepšinyje pranašesni buvo memmingeniečiai, laimėdami rungtynes 55—23 (29—20). Memmingenui taškų pelnė: Juškus 21, Kondratas 13, Arlauskas 10, Ažuolas 9, Umbrasas 2; Augsburgiui — Dūda 12, Burokas 4, Puikūnas 4, Balčiūnas 3, Jusėnas 0. (gž)

KEMPTENO SACHMATININKŲ LAIMĖJIMAS

Kemptenas. Lietuviai šachmatininkai įvykusias rungtynes su Kempteno vokiečių rinktinė laimėjo 11,5 — 7,5. Buvo žaidžiama 10 lentų po dvi partijas. Nors vokiečių tarpe žaidė Allgaeu meisteris ir kiti žymūs šachmatininkai, tačiau mūsų krepšininkai kovoję gražiai ir laimėjo įtikinančių rezultatų. Mūsų krepšininkai atstovavo Kazakevičius, Adomaitis, Sirutis, Stanevičius, Guobys, Sileikis, Paškevičius ir kt.

IS PRANCŪZŲ SPORTO SPAUDOS

Prancūzų sporto žurnalas „Miroir-Sprint“ viename paskutiniųjų numerių įdėjo keletą nuotraukų, kurios įdomios ir mums. Jau per kelius numerius žymusis prancūzų krepšininkas Roland Etienne šiame žurnale rašo apie savo sportinę karjerą ir, štai, paskutiniame numeryje įdėta didžiulė Lubino nuotrauka (iš 1939 m. pirmenybių Kaune), o kitur Lietuvos rinktinės kapitonas Kriauciūnas sveikinasi su įžymiuoju prancūzų kino aktorium Harry Baur (per Lietuvos rinktinės viešnagę Paryžiuje).

Paryžiaus sporto dienraštis „Equipe-Elans“ Mykolas Ruzgys parašė pirmąjį savo rašinį. Rašinys pavadintas: „Teisėjauti krepšinį — itin sunkus menas“. Rašinys duota eilė praktiškų pamokymų teisėjams.

Plaukikas Jany (Prancūzija), neseniai pasiekęs 200 m 1. st. pasaulio rekordą, be kvietimo Australijon, yra kviečiamas į JAV, Egiptą ir kitus kraštus. Kaip jam pavyks suderinti tarptautinės plaukymo federacijos nuostatus, kad plaukikai mėgėjai gali išbūti gastrolėse tik tris savaites?

TRUMPAI IŠ VISUR

Britų Reino armijos futbol rinktinė suplikė Hamburge danų karių rinktinę 5—0.

Praho Sparta savo gastroles Anglijoje užbaigė gražiu laimėjimu prieš Hibernia — Edinburgh 3—1. Prieš tai Glasgo Sparta suklupo prieš Rangers 1—3.

Maskvos Torpedo prie 65.000 žiūrovų nugalėjo sovietų armijos futbol rinktinę 4—0.

Tarpvalstybinės futbolo rungtynės Rumunija—Bulgarija, įvykusios Bukarešte, baigėsi lygiomis 2—2.

Tarpt. šachmatų turnyre Prahoje po 9 susitikimų vedą Gligorich (Jugoslavija) su 7 tšk. Toliau eina Najdorf (Argentina) su 6,5 tšk.

Max Schmeling, kuris seniai paleistas iš kalėjimo, pradėjo treniruotis susitikimams prieš Walter Neusel ir Adolf Heuser.

Anglų sprinteris John Archer, 100 m Oslo pirmenybėse laimėtojas ir didžiausia britų viltis 1948 m. olimpinuose žaidimuose, vienoje rugy rungtynėse nusilaužė koją.

Tarpmiestinės stalo teniso rungtynės Bratislava—Londonas laimėjo čekai 3—2.

Tarpvalstybinės stalo teniso rungtynės Anglija—Čekoslovakija baigėsi čekų pergale 5—0. Moterų rungtynės laimėjo anglės 3—0.

Paryžių atidaryta didelė auto paroda. Ta proga surengtose rungtynėse Sommer 250 km pravažiavo per 2.12.39,7 (į valandą padarė 115,548 km.)

Lengvojo atletiko Norvegija įveikė Daniją 103—101 ir Italija taip pat sunkiai laimėjo prieš Šveicariją 80—76.

Tarptautiniam teniso turnyre Milane čekas Drobny pralaimėjo pusiaubaigmę prieš italą Sada. Vyrų vieneta laimėjo italas Cucelli, moterų vieneta—čekė Straubeova.

Vidutinio svorio pasaulio bokso meistris Tony Zale (JAV) apgynė savo titulą, šeštame rounde k.o. įveikęs taip pat amerikietį Graziano. Į šį titulą rimtai pretenduoja Prancūzijos meistris Cerdan, kuris netrukus vyks į užjūrį.

Pietų vakarų Pacifiko teniso pirmenybėse Los Angeles, po daugio nesėkmių ankstesniuose turnyruose, prancūzams pavyko ir šį tą išgriebti. Vyrų vieneta laimėjo Kramer (JAV), baigmėje įveikęs Schroederį (JAV) 7—5, 6—8, 6—4, 6—3. Užtat vyrų dvejetainio meistreriais tapo Pelizza (Prancūzija) — Segura (Ekvadoras), laimėję prieš JAV porą Kramer—Schroeder 7—5, 4—6, 7—5, 6—4.

Tarpvalstybinės futbolo rungtynės Rumunija nugalėjo Jugoslaviją 2—1.

III KARAS . . .

(Atkelta iš 2 psl.)

„amerikiečių stebūklą, kai tuo tarpu komunistai kalba apie Vašingtono manevers ir amerikiečių aneksiją. Karo metu amerikiečiai joje laikė 60.000 vyrų įgulą, kuri salos suamerikoninimą sekmingai paruošė.

1867 metais, kai amerikiečiai nupirko Alaską, sumokėdami už 1,5 milijono kvadr. kilometrų po 2 dolerius, jiems buvo pasiūlyta panašiomis sąlygomis nupirkti ir Islandiją. Tačiau tuomet Baltieji Rūmai pareiškė: „Ta sala nėra verta nė vieno dolerio“. Tačiau šandien islandiečiai sako, kad Baltieji Rūmai dėl mūsų išmeta daug dolerių, bet Kremlius mielai išmeta kitatiek rublių.

Sovietai rytinės salos daly yra išsinuomavę Seydisfoer uostą. Jų pasiuntinybė Reykjavike turi 18 asmenų ir ji aukščiausiomis kainomis nuperka viską, ką Islandija turi parduoti. Nereikia pamiršti ir propagandinės pusės.

Dėl tų lenktynių Islandija nėra anaipol atstatoma. Mes jaučiamės visai nejuokiai, kartą pareiškė vienas Reykjavik valstybės vyras, kad mes esame strateginėje zonoje.

Danijos karo ministras šių metų rugpjūčio mėnesį pareiškė, kad neužilgo anglai pasitrauks iš savo bazių Faeroer salose ir amerikiečiai — Grenlandijos saloj. Tačiau anglosaksų valstybės visai nekalba apie tų salų apleidimą.

Grenlandija, kuri stovi Šiaurės Atlanto susisiekimo kelyje, yra surišta su Vakarų valstybėmis stambiomis įplotok-

mis. Jau kelis kartus amerikiečiai Danijai buvo pranešę, kad jie apleis tą salą ir Kopenhaga ten yra pasiuntusi tris lėktuvus, kelis smulkius karo laivus ir 40 meteorologų ir navigatorių. Bet jie ten vis tebelaikia amerikiečių pasitraukimo.

Prieš prasidedant šiam karui sovietai iš Norvegijos išnuomavo Špicbergeno anglies kasyklas, į kurias dabar atvežė didelius skaičius darbininkų. Sovietų S-ga vis labiau akcentuoja Špicbergeno svarbą Sovietų S-gos ūkiniams ir civilizaciniams interesams. Sovietų šūkis „1946 metai — yra totalinio Arktikos užvaldymo metai“ turi irgi negrynai ekonominę prasmę.

Tyliame ledynų pasaulyje, kur buvo idiliškos jūros šunų, baltųjų lokių ir banginių medžioklės sąlygos, šiandien vyksta atkaklios varžybos dėl bazių ir atramos taškų. (b)

DAR NEPASIAIŠKINO

Berlynas, X. 23. Amerikiečių kariuomenės sluoksniai Berlyne pareiškia, kad iš sovietų karinių organų dar negautas paaiškinimas ryšį su amerikiečių valdininko nušovimu.

Sakyta valdininkas, tūlas Harry Lorry, 29 metų amžiaus, amerikiečių ryšių įstigos Berlyne viršininkas, praėjusį sekmadienį fotografavo vokiečių savivaldybių balsuotojus. Sovietų karo policijos patrulis pareikalavo jį tuojau eiti į sovietų karo komendantūrą. Tačiau amerikietis nepaklausė ir, įsėdęs į džipsą, mėgino pabėgti. Tada sovietų patrulis keliais šautuvo šūviais jį vietoje nušovė.

KOVA SU KONFLIKTO GRĖSME

(Atkelta iš 1 psl.)

gandinių triuku. Tačiau mes turime bendradarbiauti su TSRS, pabrėžė Attlee, jei norime išvengti naujo karo katastrofos. Pasaulis turi būti taip suorganizuotas, kad būtų užkirstas kelias ateities kamams. Mes turime to siekti, baigė Attlee.

200 SOVIETŲ DIVIZIJŲ

Opozicijos vardu Zem. Rūmuose kambėjo opozicijos vadas W. Churchill.

Jis pareiškė principu sutinkas su visais Attlee pareiškimais. Kalbėdamas atskirais klausimais, Churchillis kritikavo vyriausybės politiką Palestinoje pareiškdamas, jei britai negali atlikti savo pareigų žydų atžvilgiu, tai Palestinos mandatai mes turime atiduoti JTO. Dėl pažadėto britų kariuomenės atitraukimo iš Graikijos, Churchill išreiškė pasitenkinimą. Churchill mano, kad visi gros valios graikai padės vyriausybei sutvarkyti kraštą, bet neatiduos jį balkaniskam bolševistiniam chaosui. Apie Jugoslaviją Churchill išreiškė šitaip: Jugoslavija yra apsupta melancholijos ir juodais skurdo debesimis. Ji yra paversta į vieną bolševistinę stovyklą, valdomą diktatūros. Ji taip pat nėra draugiškai nusiteikusi Anglijos ir JAV atžvilgiu. Toliau jis pabrėžė reikalingumą pakelti Vokietijos gyvenimo lygį.

Kalbėdamas apie veto teisę Saug. Taryboje, Churchill pareiškė, kad rusai visai būtų atsisakę dalyvauti JTO, jei San Franciske nebūtų buvusi priimta veto teisė.

Toliau Churchill išreiškė džiaugsmą dėl taikingų Stalino pareiškimų, bet pridūrė, kad turi reikšmę darbai, bet ne žodžiai. Sovietai jau kelis kartus pasitraukė nuo Jaltos ir kitų tarptautinių susitarimų, ir tatau Churchill apgailėstavo. Dėl Lenkijos Churchill pasakė, kad jos vyriausybė visiškai neatstovauja tautos.

Toliau Churchill paklausė ar tiesa, kad sovietų okupuose kraštuose yra parengties stovyje 200 sovietų kariuomenės divizijų. Be to Churchill paklausė, ar tiesa, kad vokiečių arkvyuose yra rastas vokiečių-sovietų nepuolimo pakto originalas.

Atsakydamas Bevinas pareiškė, kad dabar, kuriant taiką, neverta to pakto prisiminti. Į pirmą paklausimą nebuvo atsakyta.

PROTESTO STREIKAS

Stuttgartas, X. 23. Ryšį su nacionalsocialistų bombų atentatu Stutgartėje, vakar visų įmonių, įstaigų ir susisiekimo tarnautojų, protestuodami prieš tuos elementus, streikavo nuo 11 val. iki 11,15 val.

BERLYNIEČIAI BUVO NEPATENKINTI

Berlynas, X. 23. Vyr. amerikiečių kariuomenės vadas Vokietijoje gen. Mc Narney, ryšį su socialdemokratų pergale Berlyno savivaldybių rinkimuose, šiandien pareiškė, kad ta pergalė rodo, jog berliniečiai yra nepatenkinti miesto taryba, kur viešpatuoja komunistai.

Ant. Skėma.

EGOISTAS

(Iš bičiulio pasakojimų)

Ir vėl šypsenėlė. O paskui tyrinėjantis auditorijos apžiūrėjimas. Ar samojus vykęs. — Galima nesutikti, bet aišku. Tikslu. Originaliai paprasta.

Mano kolega užantspaudavo profesoriaus išmintį. Vienu ypu išgėrė savo kavą. Spiritas buvo per stiprus. Ir tos praeiktos rankos . . . Negailečiau atgauti pusiausvyros. Profesorius buvo ramus. Pabrėžtai ramus. Spiritas cementsavo jo smegenų veikimą. Pilksvų akių žvilgsnis tyčia gaudė mano netvirtų rankų grabaliojimą. Vis dėlto norėjau išsijungti iš profesoriaus atomosferos ratų, norėjau sugrąžinti pirmąją neutaiką, kada toki lengvi, apvalūs atrodė lubų skliautai, kada pernelyg raudoni vijokliai, ten už lango, žadėjo nuotykių retą, nakasdienišką . . .

Ten, už lango (nejaugi taip staiga pastebėjau) kiemas apsisupo pilku uždangalu. Ir pranyko spalvos, pranyko

konturai. Viskas pilka, neryški. Pilkų, nekasdieniškių nuotykių nebūna. Pilkų, širdyje užrakintų brangenbių taip pat. Ak, tie pramušgalviai studentai! Tur būt, saulėtą dieną, kai kiemas tvilskėjo raiškiom, džiuginačiom spalvomis, šūkavo jie, iškelę plačias kepurės į viršų.

Laisvė, lygybė, brolybė . . . Zmonijos meilė . . .

Ir dar, ir dar, ir dar.

Šalia manęs sėdęs susukūprinęs chirurgas niūniavo bosu gūdžią, be pabaigos, tur būt, jo paties kuriama melodija. Kodėl jis niūniavo bosu? Buvo kažkas groteskiško šioj maž, susikūprinusioj butybėj. Pro pernelyg didelius akinius norėjau pastebėti jo sielos tvikstelėjimus . . .

Ne, Jau sutemo kambaryje. Jau nebebuvo chirurgo akių. Pavargusi, plinkanti galvutė gamino bosu gūdžią, be pabaigos melodiją. Aa, aa, ooo, aa, aa, ooo . . . Kažkas timpltelėjo virvutė čia, prie širdies, ir

kažkas trūko ten, smegenų ląstelėse. Pyktis išsiveržė iš ląstelių raizginio ir šviesos greičiu ištirpo kraujuje. Šimtus žodžių norėjau sviesti šitai ramiai, užtikrintai asmenybei, proferoriškai surakinusiai mus pataikaujančiam paklusnume. Šimtus žodžių prieš pasaulėžvalgą, kuri pagimdė karus, bėda, neapykantą. Juk nesvarbūs buvo šitiems saulėtams kažkokį paskiri aplinkos veiksniai. Juos galima buvo naikinti pagal reikala, pavieniai ar urmu. Ar iš ilgu storu vamzdžiu, ar iš trumpu, plonyčiu. Ar staigiai perkeltant į katalikų, protestantų, mahometonų rojų, ar paliekant raitvės ilgoje siaubo ir kančių agonijoje. Ar . . . Ne. Tik ne šioj mįgdančioj pilkumoje. Aa, aa, ooo aaa, ooo . . . Šito jau per daug! Pažokau staigiai, cyptelėjo anelėsta kėdė. Šuoliu atsikūriau prie šviesos jungiklio. Pasukau. Romi elektros šviesa sklido iš matinio rutulio palubėj. Tokia raštininkiška šviesa. Stovėjau prieš profesorį sugniaužtomis kumštėmis, ir mano viedas, ne per daug jauskus, tikiuos, atrodė. — Labai dėkingas kad žie-

bėte šviesa. Dar skysčio bonkoje yra, o tamsoje nebepataikiau stikliukus pripildyti.

Ir profesorius laboratoriskai susirūpino mano stikliuku. Nuginklavimas buvo paprastas. Du banalus sakiniai, ir viskas. Reikėjo atsargiai, kad neuzkliudytum kaimynų, atsisėsti savo vietoje, reikėjo suvaidinti . . . Tas neatsikratomas suvaidinti. Vienas iš nedaugelio dalykų, kuriuos mums suteikė garsioji evoliucija. Kiek kartų bėgdamas nuo fronto ir slėptuvėse stebėjau tą suvaidinti. Mačiau kaip nenorom, su nepaslepia nervinga pavojaus baime, ruošėsi vokiečių kariai kautynėms, prieš mus vaidino. Blogai, mėgėjiškai, bet vis dėlto narsius karius vaidino. Kada šalia mūsų slėptuvės krito bomba ir gelžbetonio pastatas sūbavo, tarytum milžiniškų rankų tampomas, vieno prieš mane stovėjusio vyro akyse mačiau mirštamą siaubą, bet jo burna šypsojosi. Jis vyrą vaidino. Jei ne garsiosios evoliucijos dovana, gal nepaklausytų bepročio sau fakto karys ir neitų į garantuotą mirtį, gal nesėdėtų dieną ir naktį daugomame mieste. Nukelta į 6 psl.

KRONIKA

J. STARKOS CHORO KONCERTAS

Kempenas. Spalio 15 d. J. Starkos vyrų choras iš Dillingeno surošė Kempeno miesto teatre koncertą, kuriame buvo sudainuota 17 komponuotų bei harmonizuotų lietuvių dainų ir du chorai — iš Verdi „Trubadūro“ ir Gunoud „Fausto“. Daugumoje choras pasirodė su naujomis ar rečiau girdėtomis dainomis.

BALFO SIUNTINIAI TREMTINIAMS

Iš BALFO sandėlių kiekvieną mėnesį į Europą lietuviams tremtiniams išsiunčiami nemaži kiekiai siuntinių. Gegužės mėn. pabaigoje ir birželio mėn. pradžioje išsiųsta 44.000 dolerių vertės siuntinių, o liepos mėn. — 17.688 dolerių vertės siuntinių. Iš pastarojo siuntinio Vokietijos lietuviams išsiųsta 13 dėžių muilo, nemaža avalynės, maisto ir mokyklinių reikmenų. Danijos lietuviams pasiųsta: 10.385 svarų drabužių ir vilnų, 2.234 svarų mokyklinių reikmenų, 1.890 svarų avalynės, be to, žaislų vaikams, adatų, sagų ir kitokių reikmenų.

Atsižvelgiant į tremtinių pageidavimus, BALFas turi parengęs 9.000 svarų margarino ir 20.000 svarų pieno miltelių siuntinius. Taip pat rengiamas 1.493 dolerių vertės vitaminų siuntinys, 900 dolerių vertės specialus kūdikams siuntinys, 996 dolerių vertės buljono miltelių, už 936 dol. konservuotos mėsos ir kt.

šis pasigailėjimo vertos šypsenos savininkas. Tai ne vyriškas susitvardymas šis reikalas vaidinti, tai — pataikaujantis klusnumas.

Dar kartą bandžiau išsiplėsti, bandžiau pradėti ginčią. Tiesa, vaidinančiai mandagiai, bet bandžiau.

— Jūs pamiršote, profesorai, kai kuriuos žmonių sukurtus dalykus. Humanizmą, artimo meilę, tuos, mažo — amžinai plakančio indėlio, spinduliavimus. Jūs, profesorai, žmogaus širdį pamiršote.

Profesorius kvatojo. Pūkūs blizgantys dantys veržėsi iš mėsingų lūpų. Kvatojo begarsiai, lyg nebyliam filme. Neįžeidamas, ne. Tarytum aš būčiau pasakęs juokingą, labai šiltą samojų. Paskui minkštai prasilinko pro kaimynus ir atsisėdo šalia manęs sofoje. Didelė ranka, ranka, kurią vadina vyriška, sukiojo nuo mano švarko rankovės atitruksiančią sąga.

— Priemonė, brangusis, priemonė. Stiprusis sugalvojo priemonę silpnajam užbovyti. Kartais juk ir uodas skaudžiai įgelia. O silpnasis mėgsta pažaisti abstraktais. Kas gi jam belieka, jei ne žaisti. Tada jis įsi-

SIMTAS PABALTIEČIŲ MERGINŲ IŠVYKO ANGLIJON

Detmoldas. Spalio 17 d. iš Cuxhaveno uosto į Angliją išvyko pirmasis simtas pabaltiečių merginų, kurios ten dirbs kaip tarnaitės. Artimiausiomis dienomis į Angliją iš britų išvyks dar keli transportai su pabaltietėmis merginomis.

NAUJAS LAIKRAŠTIS BRITŲ ZONOJE

Detmoldas. Spalio 12 d. Detmoldo išėjo pirmasis Baltų Centrinės Tarybos Lietuvių Skyriaus leidžiamo laikraščio „Lietuvių Žodžio“ numeris. Laikraštis yra savaitinis, didelio formato, spausdinamas spaustuveje lietuviškais rašmenimis. „Lietuvių Žodžio“ redaguoja J. Kardelis, Br. Aušrotas ir Pr. Naujokaitis. Redakcijos ir administracijos adresas: (21 a) Detmold, Wiesenstrasse 5, Zimmer 6.

IŠ UNRRA STOVYKLŲ PASALINTŲJŲ LIKIMAS

Frankfurtas. Atitinkami šaltiniai skelbia, jog pašalintieji iš UNRRA stovyklų Gross-Hessene išvietintieji (DP) toje srityje galės pasilikti tik tie, kurie čia gyveno iki 1945 m. liepos 30 d. Kitiems, kaip sakoma iš vokiečių įstaigų, teksią kraustyti į ankstyvesnias jų gyventojas zonas.

Brolį skautą vyti
Romualdą ZUKAUSKĄ
ir
Ireną DŽENKAITYTĘ,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikiname ir linkime šeimyniškos laimės.

Kirchheimo Skautai Vyčiai ir Vietininkas.

vaizduoja save kažkokia vertybe esant, kažkokią misiją atliekant. Kaso stipriai nugarą ir mąsto: „Čia aš iš meilės artimui tai darau. Kartu savo valia grūdinu, vidinį „aš“ auginu“. Numetė vaikui skiedrą, o vaikučio vaizduotė iš jos laivą sukūrė. Atsiprašau. — Mano rankovės saga tapo nusukta. Profesorius įdėjo ją man į kišenę ir vėl grįžo prie dievuko — bonkos.

— Išgerkime. —

Chirurgas gretai, springdamas, šnabždėjo man į ausį.

— Užvakar žmogų papioviau. Dvidešimt minučių pavėluota operacija. Mano kaltė — pavėlavau. O pavėlavau todėl, kad šeiminiškė pavėlavo pietus pagaminti. O šeiminiškė pietus pavėlino, kad pardavėja pavėlavo krautuve atidaryti. O pardavėja irgi dėl kurios nors priežasties pavėlavo. Kaip manai, šis žmogus, kurį papioviau, prie stipriųjų ar prie silpnųjų priklausė? —

Pagaliau spiritas pritrenkė. Kalbėjo visi, kalbėjo apie viską. Sakiniai skraidė sudraskyti, paradoksalūs. Tabako dūmų migloje sukosi apvalūs lubų skliautai. Migla įsisunkė į smegenis. Kartais iškildavo raiškios, aštrios sąvokos, bet

DP PERKELTI NEBUS GALIMA

„Stars and Stripes“ paskelbė iš Frankfurto gautą žinią, kurioje sakoma, kad planas apgyvendinti didelę dalį išvietintųjų asmenų užjūrio kraštuose 1947 m. sugriuvo, nes Tarptautinei Pabėgėlių Globos Organizacijai kasmet duodama tik 151.000.000 dolerių kreditų. Išvietintųjų asmenų skyrusis vededirektorius prie Vyriausios Sąjungininkų Vadovybės Squadrilli pareiškė, kad organizacija, kuri pakeis UNRRA, su tokiu biudžetu negalėsianti išlaikyti žmonių stovyklose ir, žinoma, tokios sumos nepakaks jiems įkurdinti užjūriuose. Squadrilli nurodo, kad apytikriai amerikiečių zonoje Austrijoje, Vokietijoje ir Italijoje yra apie 1.000.000 išvietintųjų asmenų. „Kadangi kasmet vienam DP išlaikyti reikia 150 dolerių, tai aišku, kad 1947 m. jokių būdu negalėsime DP kur nors įkurdinti“, pareiškė Squadrilli.

DP biudžetą neseniai apkarpė Socialinių ir Ūkio Reikalų Taryba, norėdama iki minimumo sumažinti I RO (International Refugee Organisation) išlaidas.

Squadrilli pareiškė: „Mes esame ypatingai nusivylę, kad STO rodo tendenciją ir toliau laikyti DP stovyklose, bet neįstengia jų problemos išspręsti, ieškant naujos tėvynės, kur galėtų įsikurti“. Squadrilli sako, kad ir kitos problemos, liečiančios DP apgyvendinimą svetimuose kraštuose, neteikia daug vilčių, tai yra Trumano planas, kuris siekia plačiu mastu DP įkurdinti užjūriuose.

be pradžios, be galo. Gabalai minčių, nuomonių, įvykių pyknė, susidurdavo, atšokdavo vieni nuo kitų balkšvoj migdančiojo migloj. Dabar iš tikro kiekvienas mūsų buvo sau faktas, kiekvienas šaukė ką nors ypatingo apie save. Užtemdantys popieriai languose taskyrė mus nuo praėjusių šimtmečių. Blaškėmės sandariai uždarytame kambaryje. Blaškėmės girtoje isterikoje, nes būvome iškankinti kasdienės painiavos, pribloškiančių įvykių ir savo asmenybės smukimo. Kol užmigome. Bejėgiai, kriokdami, atvirom burnom, suglamžyti, verti pasišlykštėjimo. Taip, „Gyvybės vanduo“ joks „gyvybės vanduo“. Sunkiai gaunama apgavystė. Vis tiek tą vakarą ne greit pamiršiu.

Ir profesoriaus sakiniai, sultingai skandiruojami, lyg prieš kelias valadas girdėti. Nieko naujo nesugalvojo ponas profesorius. Išmintys buvo senos, kaip akmeninis amžius. Gal kiek pagal madą, imantriau išglaištytos. Bet ir žmonės buvo kaip akl meniniame amžiuje. Tik... pagal madą imantriau išglaištyti.

(Pabaiga)

se. Trumano projektas bus patiektas sekančiam Kongreso sesijai apsvarstyti. „Trumano planas, pareiškė Squadrilli, numato DP asmenims skirti visas nepanaudotas įvažiavimo kvotas, pav., vokiečių.“

LIETUVIAI BERLYNE

Berlynas. Amerikiečių UNRRA stovykloje gyvena 848 DP, iš kurių 57 lietuviai. Savo reikalams tvarkyti lietuviai išsirinko komitetą, kuriam vadovauja vienas advokatas. Neseniai čia buvo suruošta latvių ir estų paroda. Lietuviai šioje parodoje, neturėdami pakankamai eksponatų, nedalyvavo. UNRRA leidžiamame laikraštyje yra ir lietuviams skyrius lietuviškai.

NAUJI LIETUVIAI NUVYKO Į JAV

„Marine Research“ laivu iš Brementhafeno į New Yorką atplaukė šie lietuviai tremtiniai: kun. Petras Lapelis, kun. Jonas Kučinskas, gyd. Juozas Gudauskas su žmona Giedre, Pranė Češkauskienė, Albinas Žukas, inž. Jaunutis Vilkaitis su žmona, Marija Navickaitė, doc. Jonas Kuprionis su žmona ir 3 vaikai, Martynas Laurinavičius, Elena Ndalovienė, Zinaida Udolovaitė ir Petras Judgudis.

PARYŽIUJE GYVENA 631 LIETUVIS

Paryžiaus laikraščiai paskelbė statistinius duomenis, kiek šiuo metu Paryžiuje gyvena svetimšalių. Iš jų matyti, kad iš viso Paryžiuje gyvena 187.000 svetimšalių, priklausiančių 64 tautoms. Lietuvos piliečių Paryžiuje gyvena 631, Latvijos — 407, Estijos — 291.

STUTTGARTO RADIOFONE GAUDŽIA TRIMITAI

Stuttgartas, X. 24. Vakar nuo 19.30 val. iki 19.45 Stuttgarto radijo stotis davė lietuviškų dainų koncertą, įdainuotą Kirchheimo lietuvių ansamblio „Sietynas“. Koncertui dirigavo „Sietyno“ dirigentas Alg. Kačanauskas.

Buvo išpildytos šios dainos: Ten kur Nemunas banguoja, Šalia kelio vieškelio, Ant Nemunėlio kranto, Gaudžia trimitai, Vakarą daina.

APŽVALGA

Lithuanian Newspaper. Permitted by UNRRA Team 513. Išleina 3 kartus per savaitę: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Leidžia ir redaguoja Redakcinė Kolegija. Ats. red. Alb. Valentinas. - Prenumerata 1 mėn. - RM 6.-; atskiras numeris 30 pf. Redakcija: Nürtingen (Württ.), Katharinenstr. 31/1. Administracija: Kirchheim-Teck, Kребenstr. 18. - Ein. - ta: Apžvalga Giro-Konto Nr. 2255 in Sparkasse Kirchheim-Teck (14a). Spaudžia: A. Gottliebs & J. Oswalds Buchdr., Kirchheim-Teck.